

<i>Sygn. akt</i>	<i>III AUa 411/13</i>
------------------	-----------------------

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **24 lipca 2013 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Ewa Madera (spr.)
	Sędziowie:	SSA Marta Pańczyk-Kujawska SSA Anna Pelc
	Protokolant	st.sekr.sądowy Małgorzata Leniar

po rozpoznaniu w dniu **24 lipca 2013 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **Wojewódzkiego Szpitala (...) II w K.**

z udziałem zainteresowanych: (...) - A. N.

i D. K.

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w J.**

o wysokości podstawy wymiaru składek

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku **Sądu Okręgowego w Krośnie**

z dnia **8 listopada 2012 r.** sygn. akt **IV U 728/12**

I. u c h y l a zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J. z dnia 15 marca 2012 roku i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania bezpośrednio temu organowi rentowemu,

II. nie obciąża organu rentowego obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego strony przeciwnej w postępowaniu apelacyjnym.

UZASADNIENIE

Decyzją z 15 marca 2012 r. ZUS Oddział w J. na podstawie art. 83 ust 1 pkt 3, art. 4 pkt 2a, art. 8 ust 2a, art. 17 ust 1, art. 18 ust 1, 1a, 2 oraz 3, art. 19 ust 1, art. 20 ust 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2009 r. Nr 205 poz. 1585) oraz art. 81 ust 1, 5 i 6 ustawy z 27.08.2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164 poz. 1027) stwierdził, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe oraz zdrowotne za luty, kwiecień i wrzesień w roku 2009 dla D. K. podlegającej ubezpieczeniom jako pracownik u płatnika składek Wojewódzkiego Szpitala (...) w K., stanowią kwoty wskazane w tej decyzji.

W uzasadnieniu wymienionej decyzji organ rentowy podał, że zainteresowana w wyszczególnionych okresach była zatrudniona na podstawie umów o pracę w Wojewódzkim Szpitalu (...) II w K., i z tego tytułu została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego. Ponadto, na podstawie umów zlecenia, jakie zawarła z (...) A. N. z siedzibą w S., świadczyła pracę na rzecz własnego pracodawcy tj. Wojewódzkiego Szpitala (...) w K.. Od przychodów osiągniętych z tytułu wykonywania tych umów, w okresach podanych w decyzjach, płatnik składek - Szpital (...) w K. - nie deklarował składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, poprzestając jedynie na deklarowaniu składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne od przychodów osiągniętych przez zainteresowaną z tytułu stosunku pracy.

Skarżąc powyższą decyzję odwołaniem Wojewódzki Szpital (...)

w K. wniósł o jej zmianę i stwierdzenie, że nie jest płatnikiem składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe dla D. K. z tytułu zawartych przez nią umów cywilnoprawnych z (...) A. N. z siedzibą w S., a dalej, że przychód z tych umów nie podlega uwzględnieniu do podstawy wymiaru składek z tytułu stosunku pracy w Szpitalu (...) w K.. Ponadto, wniósł o zasądzenie od organu rentowego na swoją rzecz kosztów prowadzonego postępowania według norm przypisanych.

W uzasadnieniu odwołujący się wskazał, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie powinien w przedmiotowej sprawie stosować wykładni art. 8 ust 2a ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych zawartej w uchwale Sądu Najwyższego z 2 września 2009 r. sygn. akt II UPZ 6/09, bowiem została ona wydana w innym stanie faktycznym. Zarzucił, że zgodnie z umowami jakie zawarł on z (...) A. N. z siedzibą w S. do obowiązków tego podmiotu jako przyjmującego zamówienie należało zgłoszenie swojej działalności do ZUS, i dokonywanie rozliczenia z tytułu ubezpieczenia społecznego oraz ubezpieczenia zdrowotnego.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy Sad Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krośnie wyrokiem z 8 listopada 2012 r. oddalił wniesione odwołanie.

Sąd Okręgowy ustalił, że Wojewódzki Szpital (...) w K. zawierał umowy o udzielenie zamówienia na świadczenia medyczne i pielęgniarskie z (...) A. N. z siedzibą w S.. Zgodnie z warunkami tych umów miejscem udzielania świadczeń były poszczególne oddziały Szpitala w K., przy wykorzystaniu sprzętu i całej infrastruktury Szpitala. Dla realizacji umowy Szpital zobowiązał się zabezpieczyć obsługę pielęgniarską, administracyjną i gospodarczą. Zainteresowana była zatrudniona na podstawie umowy o pracę w Wojewódzkim Szpitalu (...) w K. i z tego tytułu została zgłoszona do ubezpieczenia społecznego i ubezpieczenia zdrowotnego. Równocześnie zainteresowana zawarła umowy zlecenia z (...) A. N. z siedzibą w S., których przedmiotem było świadczenie pracy na rzecz Szpitala (...) w K.. Na podstawie ustaleń pokontrolnych ZUS uznał, że Wojewódzki Szpital (...) w K. winien uwzględnić do podstawy wymiaru składek przychód

otrzymany przez zainteresowaną z tytułu wykonywania umów zlecenia na rzecz Szpitala, co znalazło odzwierciedlenie w treści zaskarżonej decyzji.

W ocenie Sądu Okręgowego zaskarżona decyzja odpowiada prawu. Płatnikiem składek dla zainteresowanej pozostającej w stosunku pracy z Wojewódzkim Szpitalem (...) i jednocześnie wykonującej na jego rzecz pracę w ramach umów cywilnoprawnych zawartych z (...) A. N. z siedzibą w S. jest Szpital (...) w K.. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne zainteresowanej, stanowi łączny przychód uzyskiwany przez nią z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy i umów zlecenia. Sąd I instancji przywołał pogląd zaprezentowany przez Sąd Najwyższy w uchwale z 2 września 2009 roku sygn. akt II UPZ 6/09, że to pracodawca, którego pracownik wykonuje na jego rzecz pracę w ramach umowy o dzieło, zawartej z osobą trzecią, jest płatnikiem składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe. Dalej Sąd Okręgowy wskazał na konstrukcję szeroko rozumianego pojęcia pracownika, wynikającą z art. 8 ust 2a ustawy systemowej, a także szeroką definicję pracowniczego tytułu obowiązkowych ubezpieczeń społecznych. Tytułem tym jest – zdaniem Sądu Okręgowego – łączący pracodawcę z pracownikiem stosunek pracy oraz dodatkowo umowa cywilnoprawna zawarta przez pracownika z pracodawcą lub zawarta z osobą trzecią, ale wykonywana na rzecz pracodawcy. Wydane orzeczenie Sąd Okręgowy oparł na treści art. 477¹⁴ §1 kpc.

W apelacjach od powyższego wyroku płatnik składek zarzucił naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie:

- art. 4 ust 2a ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych przez przyjęcie, iż płatnikiem składek w stosunku do osób świadczących pracę na rzecz swojego pracodawcy w ramach zawartych umów cywilnoprawnych z innym niż pracodawca podmiotem jest tenże pracodawca,

- art. 8 ust 2 a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych przez przyjęcie, że pracodawca jest płatnikiem składek dla osób świadczących na jego rzecz pracę

w ramach umów cywilnoprawnych zawartych z innym podmiotem. Ponadto, apelujący zarzucił również błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, polegający na błędnym uznaniu, że umowa łącząca Wojewódzki Szpital (...) w K. i podmiot trzeci jest umową cywilnoprawną, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia. W uzasadnieniu apelacji wskazano w szczególności, że zgodnie z umowami jakie zawarł Wojewódzki Szpital (...) w K. z podmiotami trzecimi, do obowiązków tych podmiotów należało zgłoszenie swojej działalności do ZUS celem rozliczenia z tytułu ubezpieczenia społecznego oraz ubezpieczenia zdrowotnego. W ocenie apelującego Sąd I instancji nie powinien w niniejszej sprawie stosować wykładni art. 8 ust 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych zawartej w uchwale Sądu Najwyższego z 2 września 2009 r. sygn. akt II UZP 6/09, ponieważ dotyczy innego stanu faktycznego. W konkluzji apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zmianę zaskarżonej decyzji i stwierdzenie, że Wojewódzki Szpital (...) nie jest płatnikiem składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe dla zainteresowanej z tytułu umów cywilnoprawnych zawartych z (...) A. N. z siedzibą w S., a przychodu z w/w umów cywilnoprawnych nie uwzględnia się w podstawie wymiaru składek z tytułu stosunku pracy w Wojewódzkim Szpitalu (...) w K., ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie ustalił i zważył co następuje :

Apelacja jest zasadna, o ile skutkuje uchyleniem zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającej go decyzji organu rentowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania bezpośrednio temu organowi rentowemu.

Przedmiotem sporu w sprawie była wysokość podstawy wymiaru składek ustalona przez (...) Oddział w J. w decyzji z 15 marca 2012 r., wydanej dla płatnika składek - Wojewódzkiego Szpitala (...) II w K.. Decyzja ta stwierdza wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalno – rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne

za oznaczone w niej miesiące dla D. K. podlegającej wymienionym ubezpieczeniom jako pracownik u tegoż płatnika składek.

Odwołujący się Wojewódzki Szpital (...) w K. twierdził, że nie jest płatnikiem składek na ubezpieczenia emerytalno – rentowe, chorobowe, wypadkowe

i zdrowotne dla zainteresowanej z tytułu umów cywilnoprawnych zawartych przez nią z (...) A. N. z siedzibą w S., bowiem zgodnie

z umową o udzielenie zamówienia na świadczenie zdrowotne, jaką zawarł z tym podmiotem przerzucił on obowiązek opłacania składek na ubezpieczenia społeczne

i ubezpieczenie zdrowotne na swojego podwykonawcę.

Z bezspornego stanu faktycznego sprawy wynika, iż zainteresowana w okresach wskazanych w decyzji była zatrudniona na podstawie umów o pracę w Wojewódzkim Szpitalu (...) w K. i z tego tytułu została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego. Jako pracownik Szpitala zawarła umowy z (...) A. N. z siedzibą w S. świadcząc w ich ramach usługi medyczne na rzecz Wojewódzkiego Szpitala (...).

Za ugruntowany w judykaturze (patrz np. uchwała SN z 2 IX 2009 r. – II UZP 6/09 czy wyrok S.A. w Rzeszowie z 20.10.2010 III AUa 669/10) należy przyjąć pogląd, iż płatnikiem składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe z tytułu umowy cywilnej zawartej z osobą trzecią (jak umowa o dzieło czy zlecenie) jest pracodawca, którego pracownik wykonuje pracę na jego rzecz w ramach tej umowy. Skoro więc art. 8 ust. 2a tej ustawy rozszerza pojęcie pracownika na jego dalszą aktywność wykonywaną na podstawie m. in. umowy zlecenia czy umowy o dzieło, jeżeli w jej ramach świadczy on pracę na rzecz swojego pracodawcy, to zgodnie z wykładnią literalną tego przepisu, należy przyjąć, że także w zakresie czynności wynikających z zawartej umowy cywilnoprawnej należy go uznać (na potrzeby prawa ubezpieczeń społecznych) za pracownika. Jak stwierdził Sąd Najwyższy w uzasadnieniu powołanej uchwały, a Sąd Apelacyjny w składzie orzekającym pogląd ten podziela „za taką wykładnią przemawia także art. 18 ust. 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, według którego, w przypadku ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 2a, w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe uwzględnia się również przychód z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia (...). Z przepisu tego wynika logicznie, że płatnikiem jest pracodawca, a przychód z tytułu umowy cywilnoprawnej jedynie „uwzględnia się” w podstawie wymiaru składek z tytułu stosunku pracy”. Takie rozwiązanie wydaje się w pełni uzasadnione w sytuacji, gdy umowa cywilnoprawna została zawarta z innym podmiotem (osobą trzecią), lecz praca w jej ramach jest wykonywana na rzecz pracodawcy. Zaprezentowane stanowisko zostało powtórzone w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2010r. I UK 259/09.

Wychodząc z tej ustawowej definicji pracownika dla celów ubezpieczeń społecznych, organ rentowy w zaskarżonej decyzji, ustalił podwyższoną o przychód uzyskany z umów zlecenia podstawę wymiaru składek u płatnika, którym jest Szpital – jako pracodawca na rzecz którego w istocie zainteresowana świadczyła dodatkową pracę na podstawie umowy zlecenia zawartej z osobą trzecią.

Sąd Okręgowy wydając zaskarżony wyrok potwierdził legalność powołanej wyżej decyzji ZUS.

Sąd Apelacyjny rozpoznając wniesioną przez Wojewódzki Szpital (...) w K. apelację od wydanego przez Sąd I instancji orzeczenia stwierdził, że przedmiotową decyzję ZUS, jak i zaskarżony wyrok należy uznać za przedwczesne. Podstawowym skutkiem uznania osoby wskazanej w art. 8 ust 2a ustawy systemowej za pracownika, jest objęcie jej obowiązkowymi ubezpieczeniami emerytalno – rentowym, chorobowym i wypadkowym tak jak pracownika na podstawie art. 6 ust 1 pkt 1 , art. 11 ust 1 i art. 12 ust 1 ustawy systemowej. W związku z tym osoba ta podlega obowiązkowi zgłoszenia z tego tytułu do wymienionych ubezpieczeń społecznych. Obowiązek ten obciąża płatnika składek zgodnie z art. 36 ust 1 i 2 ustawy systemowej (por. wyrok SN z 22.02.2010r. I UK 259/09 publ. Lex nr 588727). Skoro zatem płatnik składek nie dopełnił tego obowiązku, to organ rentowy w trybie art. 83 § 1 pkt 1 ustawy

systemowej w pierwszej kolejności powinien wydać decyzję o objęciu zainteresowanej obowiązkiem ubezpieczenia społecznego u tego płatnika składek, tak jak pracownika z tytułu umowy zlecenia zawartej przez nią z osobą trzecią, a świadczonej w istocie na rzecz swojego pracodawcy. Powyższa decyzja o podleganiu ubezpieczeniom określi jego tytuł oraz płatnika składek, a ewentualny spór w postępowaniu odwoławczym rozstrzygnie zasadność zgłaszanych przez Wojewódzki Szpital (...) w K. zarzutów dotyczących przerzucenia obowiązku opłacania składek na podwykonawców, rodzaju umowy łączącej Szpital z (...) A. N. z siedzibą w S., i ewentualnego wpływu tej umowy na obowiązek zgłoszenia do ubezpieczeń pracowników Szpitala zatrudnionych przy jej wykonywaniu. Dopiero dysponując decyzjami ustalającymi podleganie ubezpieczeniom społecznym, organ rentowy w przypadku braku zgłoszenia przez płatnika składek deklaracji korygujących podstawę wymiaru składek, może wydać decyzje określające wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne u płatnika składek z uwzględnieniem przychodu z tytułu umowy zlecenia w podstawie wymiaru składek z tytułu umowy o pracę.

Kolejność wydania w/w decyzji uzasadniona jest również przedmiotem postępowania odwoławczego wyznaczonego przez treść tych decyzji, jak również wagą procesową postępowania odwoławczego w sprawie o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego (od wyroku Sądu II instancji przysługuje skarga kasacyjna).

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny zgodnie z treścią art. 477^{14a} kpc orzekł jak w sentencji wyroku. Orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego wydano na podstawie art. 102 kpc